

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียน การสอนในหลักสูตร วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี

Students Satisfaction of with Teaching and Learning Management in Bachelor of the Environmental Science Program, Faculty of Science, Ubon Ratchathani Rajabhat University

ยุพาพร อำนาจ¹, นันทพร สุทธิประภา¹, อีรวรรณ บุญโทแสง¹,
ธนันนี สมบูรณ์¹, วรรณสา สายแก้ว¹, วัฒนาชัย มาลัย¹, สุนิดา ทองโท¹
Yupaporn Amnath¹, Nanthaphon Sutiprapha¹, Teerawan Boontosang¹,
Thanatsanee Somboon¹, Wanna Saikaew¹, Wattanachai Malai¹,
Sunida Thongtho¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4
จำนวน 86 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2/2563 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ
แบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การ
ทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย
3.70 ± 0.85) และเมื่อพิจารณาแยกตามรายประเด็น พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจด้านอาจารย์
ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.86 ± 0.79 รองลงมาเป็นด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการพัฒนา
คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ย 3.76 ± 0.79 และค่าความพึงพอใจน้อยที่สุดในด้าน
สภาพแวดล้อมการเรียนรู้อีกมีค่าเฉลี่ย 3.51 ± 0.84 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อหลักสูตร
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมโดยรวมไม่แตกต่างกันและนักศึกษาชั้นปีการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจ
ต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรสิ่งแวดล้อมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$).

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม หลักสูตร

¹ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹ Faculty of Science, Ubonratchathani Rajabhat University

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding author)

Abstract

The objective of this research was to study satisfaction with teaching management in environmental science programs in Ubon ratchathani Rajabhat University by using survey research method. The population consisted of 86 students in Environmental Science Program in years 1-4 in the academic year 2/2020. The instrument used for data collection was a questionnaire on student satisfaction towards teaching and learning management in the Bachelor of Science Program in Environmental Science. The statistics used consist of percentage, frequency, average, standard deviation, t-test and one-way ANOVA and test the pairs according to the method of Scheffe.

The result showed that overall; students were satisfied with high level ($\mu = 3.70 \pm 0.85$). And when considering by issue was found that the students' satisfaction with the instructors was the highest average ($\mu = 3.86 \pm 0.79$), followed by teaching activities and the development of desirable graduate characteristics ($\mu = 3.76 \pm 0.79$) and the lowest satisfaction in terms of learning environment ($\mu = 3.51 \pm 0.84$). The students of different sexes had no difference in overall satisfaction with the Environmental Science Curriculum and the students of different academic years had the same level of satisfaction. Overall satisfaction with the Environmental Science Curriculum was statistically different ($p < 0.05$).

Keywords: Curriculum, Environmental science, Satisfaction.

บทนำ

มหาวิทยาลัยมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน สร้างและเผยแพร่ความรู้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนซึ่งเป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจากมหาวิทยาลัย มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมกับความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการจัดการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงป้องกันคุณภาพสิ่งแวดล้อมจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญ การจัดการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมระดับมหาวิทยาลัย (วรรณ ท่องอุ๋น และจันจิราภรณ์ ปานอินดี, 2560)

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เริ่มทำการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 มีการปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรให้ทันสมัยทุก 5 ปีเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลคุณภาพของหลักสูตร ทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน สำรวจความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และความคิดเห็นของศิษย์เก่าต่อหลักสูตร เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย จัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสาระการเรียนรู้ อย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจ

ของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรเนื้อหา รายวิชา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุน การเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน และด้านการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่มีต่อการพัฒนาผู้เรียน ส่งผลต่อคุณภาพ บัณฑิต การดำเนินงานของบัณฑิตและการเลือกเข้า ศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ที่กำลังศึกษา อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 86 คน แยกเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 9 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 19 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 23 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 35 คน (สำนักส่งเสริม วิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี, 2563)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการ จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของตอบ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list) จำแนกตามเพศ อายุและระดับชั้น ปี จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึง พื่อใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวิทยาศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มี ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรเนื้อหา รายวิชา จำนวน 7 ข้อ ด้านอาจารย์ผู้สอน จำนวน 9 ข้อ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 7 ข้อ ด้านการให้บริการ/การสนับสนุนการเรียน การสอน จำนวน 5 ข้อ ด้านการวัดและประเมิน ผล จำนวน 5 ข้อ และด้านการพัฒนาคุณลักษณะ ของบัณฑิต จำนวน 6 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ จัดส่งแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยได้ค่า IOC เท่ากับ 0.92 และดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้วจึง นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์ไปทดลอง ใช้กับนักศึกษาหลักสูตรอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.89 แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีความเที่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หลังจากนั้น จึงดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย ภายในเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2564

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร ที่ควรต้องพัฒนาปรับปรุง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศหญิง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 88.40 และเป็นเพศชายจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.60 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่

ชั้นปีที่ 4 จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 40.72 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 26.74 ชั้นที่ 2 จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 22.09 และชั้นที่ 1 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 10.47 (ตาราง 1)

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมทั้ง 4 ชั้นปี มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรภาพรวมในระดับมาก ($\mu = 3.70, \sigma = 0.85$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอนมีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.86, \sigma = 0.79$) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต ($\mu = 3.76, \sigma = 0.79$) ส่วนด้านการให้บริการ/การสนับสนุนการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.51, \sigma = 0.84$) (ตาราง 2)

ตาราง 1 ความถี่และร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ประเด็น	ค่าสถิติ	
	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	10	11.60
หญิง	76	88.40
รวม	86	100
อายุ		
17-18 ปี	2	2.30
19-20 ปี	26	30.20
21-22 ปี	51	59.30
23-24ปี	7	8.10
รวม	86	100

ตาราง 1 ความถี่และร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล (ต่อ)

ประเด็น	ค่าสถิติ	
	ความถี่	ร้อยละ
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	9	10.47
ชั้นปีที่ 2	19	22.09
ชั้นปีที่ 3	23	26.74
ชั้นปีที่ 4	35	40.70
รวม	86	100

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรของนักศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ประเด็น	μ	σ	แปลผล
ด้านหลักสูตรเนื้อหารายวิชา	3.52	0.85	มาก
ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.86	0.79	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.76	0.79	มาก
ด้านการให้บริการ/การสนับสนุนการเรียนการสอน	3.51	0.84	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	3.72	0.82	มาก
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต	3.76	0.93	มาก
รวม	3.70	0.85	มาก

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำแนกตามเพศและชั้นปี

นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อหลักสูตร โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตร ด้านหลักสูตรเนื้อหา รายวิชา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการให้บริการ/การสนับสนุนการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผลด้านการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (ตาราง 3)

ตาราง 3 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจต่อหลักสูตร	นักศึกษาชาย		นักศึกษาหญิง		t	p
	μ	σ	μ	σ		
ด้านหลักสูตรเนื้อหารายวิชา	3.84	1.10	3.48	0.86	1.25	.33
ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.28	0.46	3.80	0.82	2.72	.42
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.69	0.83	3.77	0.79	-0.34	.67
ด้านการให้บริการ/การสนับสนุนการเรียนการสอน	3.52	0.71	3.51	0.84	-0.01	.51
ด้านการวัดและประเมินผล	3.66	0.10	3.73	0.80	-0.24	.73
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต	2.93	1.41	3.87	0.78	-1.96	-.94
รวม	3.65	0.77	3.69	0.82	0.24	.29

หมายเหตุ: ค่า $p < 0.05$ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การจำแนกตามชั้นปี

นักศึกษาที่มีชั้นปีการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนักศึกษาที่มีชั้นปีการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อหลักสูตร ด้านการให้บริการ/การสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชาด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการพัฒนา

คุณลักษณะของบัณฑิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffe นักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรด้านวัดและประเมินผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตร ด้านการให้บริการ/การสนับสนุนการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ (ตาราง 4)

ตาราง 4 เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำแนกตามชั้นปี

ความพึงพอใจต่อหลักสูตร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	3	6.64	2.21	3.12	.10
	ภายในกลุ่ม	82	55.35	0.68		
	รวม	85	61.98			

ตาราง 4 เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำแนกตามชั้นปี (ต่อ)

ความพึงพอใจต่อหลักสูตร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.31	1.44	2.38	.11
	ภายในกลุ่ม	82	49.60	0.60		
	รวม	85	53.91			
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.38	1.46	2.48	.11
	ภายในกลุ่ม	82	49.45	0.60		
	รวม	85	53.83			
ด้านการให้บริการ/การสนับสนุนการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	6.39	2.13	3.30	.08
	ภายในกลุ่ม	82	51.77	0.63		
	รวม	85	58.16			
ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3	4.79	1.60	2.50	.08
	ภายในกลุ่ม	82	52.61	0.64		
	รวม	85	57.40			
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต	ระหว่างกลุ่ม	3	4.84	1.61	2.09	.17
	ภายในกลุ่ม	82	69.94	0.85		
	รวม	85	74.78			

หมายเหตุ: ค่า $p < 0.05$ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ยกเว้นด้านอาจารย์ผู้สอนที่เพศหญิงพึงพอใจมากกว่าเพศชาย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุดคือ อาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน ทั้งนี้อาจเนื่องจากคุณลักษณะอาจารย์ที่

มีความรู้ ความสามารถความเชี่ยวชาญ มีคุณวุฒิเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุมาพร ไฉนลาดและวันทนีย์ โพธิ์กลาง (2557) พบว่านิสิตพึงพอใจผู้สอนเนื่องจากอาจารย์ที่รอบรู้และสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ทำให้ความพึงพอใจในด้านนี้มีค่ามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต การวัดและประเมินผลและด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาพร ไฉนลาดและวันทนีย์ โพธิ์กลาง (2557) อาจเนื่องจาก

หลักสูตรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เป็นภารกิจหลัก จึงทำให้สามารถบริหารจัดการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญในการผลิตบัณฑิต และส่งผลผู้เรียนมีความพึงพอใจ ในการจัดการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนมีความสนใจมีแรงจูงใจในการเรียนและนำไปสู่การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยุคลธร แจ่มฤทธิ์ (2554) ที่พบว่าบรรยากาศในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใฝ่รู้ของนักศึกษาหลักสูตรให้ความสำคัญกับการจัดการด้านสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด โดยจัดให้มีแหล่งวิชาการเพื่อศึกษาค้นคว้าเพียงพอ เช่น หนังสือ ตำรา เอกสารอ้างอิง สิ่งพิมพ์ แผนที่ รวมถึงการจัดทุนการศึกษาที่เหมาะสม มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้นักศึกษาทราบอย่างทั่วถึง เพื่อมุ่งหวังให้มีการจัดการเรียนการสอนมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แก่นักศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากหลักสูตรได้พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักสูตรจึงมีเนื้อหาวิชาเรียนที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ ทันสมัยและทันเหตุการณ์ วิชาที่มีความหลากหลาย ความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทั้งยังให้ความสำคัญกับการได้ศึกษาเรียนรู้ในสถานที่จริงนอกห้องเรียน จึงจัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ตลอดจนเพิ่มทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกฝึกงานในหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นหน่วยงานราชการหน่วยงานเอกชน และองค์กรอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุมภาพร ไชยลาดและวันทนี โปธิ์กลาง (2557) พบว่า นักศึกษาโดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากในด้านหลักสูตรที่รายวิชาในหลักสูตรมีความหลากหลาย และมีประโยชน์โดยตรงต่อการทำงานในอนาคตที่สัมพันธ์กับสาขาที่ศึกษา และหลักสูตรทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการทางวิชาการ วิชาชีพ สังคม

เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรที่มีเพศต่างกัน พบว่า เพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ อรรวรรณ ธนุศร (2561) พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรให้ความสำคัญกับนักศึกษาทุกชั้นปี มีการจัดเนื้อหาหลักสูตร กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนตามลำดับขั้นความยากง่ายของเนื้อหาสาระรายวิชาตามระดับชั้นของผู้เรียน อาจารย์ผู้สอนมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามได้ทุกครั้งเมื่อมีข้อสงสัย และหลักสูตรได้จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเอื้อต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอทำให้นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

อรวรรณ ธนุศร (2561) นักศึกษาชั้นปีต่างกันมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

สรุปได้ว่าความพึงพอใจของนักศึกษาทั้ง 4 ชั้นปี พบว่า ด้านคุณสมบัติอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นถึงระบบการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่มีมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์คุณสมบัติผู้สอนในระดับอุดมศึกษา แต่ความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการให้บริการ/การสนับสนุนการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สะท้อนให้เห็นความต้องการของนักศึกษาที่ต้องการสิ่งสนับสนุนด้านต่างๆ ที่หลักสูตรต้องจัดหาให้เพียงพอต่อความต้องการและพัฒนากระบวนการให้บริการการจัดการเรียนการสอนที่ดียิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้หลักสูตรมีข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน การจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการทำงานในอนาคตของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาวิจัย เป็นแนวทางในการพิจารณาวางแผนปรับปรุง พัฒนาการเรียนการ

สอนหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรและปัจจัยเกื้อหนุนด้านต่างๆ ของหลักสูตร ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ด้วยการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย จัดหาผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นการศึกษาองค์ความรู้ทางทฤษฎีและการปฏิบัติงานในสถานที่จริง เสริมสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหารหลักสูตร และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการให้บริการ/การสนับสนุนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ความต้องการของตลาดแรงงาน และส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในทุกประเด็น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาสมรรถนะการทำงานและอาชีพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร

2.2 ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตหรือการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อให้ได้ข้อมูลมาสนับสนุนผลการวิจัยเชิงปริมาณ

เอกสารอ้างอิง

- ยุคลธร แจ่มฤทธิ์. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะคติต่อวิชาที่ใช้รูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษาการดูแลนักศึกษาของอาจารย์และบรรยากาศการเรียนรู้อื่นๆกับการใฝ่รู้ของนักศึกษายุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.*
- วรญา ทองอุ่น และจันจิราภรณ์ ปานยนิษฐ์. (2560). ความพึงพอใจต่อหลักสูตรการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 2(1), 1-12.

- สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. (2563). สถิตินักศึกษา. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2563 จาก <http://www.apr.ubru.ac.th>
- อรรรรณ ธนุศร. (2561). ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- อุทุมพร ไฉฉลาด และ วันทนี โปธิ์กลาง. (2557). ศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. *Mahidol R2R e-Journal*, 1(2), 55-75.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. NY: Harper & Row.